

GEZOCHT: ...

"Iedereen wil maar 'evangelisch' zijn alsof dat niks hoeft te kosten." Het was Witte Donderdag 1523 en Luther maakte zich zorgen. Hij zag teveel naam-christenen. Dit was nog de tijd van het zogenoemde Corpus Christianum. De Kerk stempelde het leven, persoonlijk en maatschappelijk. In naam was de wereld waarin Maarten Luther leefde christelijk. Maar onder de mensen die tot de Reformatie overgingen waren velen die enkel genoeg hadden van de druk van de Roomse kerk. Mensen, die niet in geest en waarheid God zochten. Dat de kerkdienst hier verandering in zou brengen geloofde Luther niet. Iets anders stond hem voor ogen: "Zij, die in ernst christen willen zijn en het evangelie metterdaad en met de mond belijden, moeten hun naam opgeven en bijvoorbeeld in een huis bij elkaar komen... Hier is het mogelijk kort en teer bezig te zijn met doop en sacrament en verder alles te richten op Woord, gebed en de liefde." Hij kreeg visie voor huisgroepen, maar constateerde: "Ik mag nog niet zo'n gemeente of vergadering organiseren, want ik heb er niet de goede mensen voor..." Dacht hij daarbij terug aan de ervaringen van gelovigen uit vroegere tijden? Zeker twee keer eerder waren er wel 'de goede mensen voor'.

Irak

↓ 537 vC

↑ nC
Jezus' komst

→ tijd

Van verbijstering tot idee

Datum en plek, hij wist het nog precies: 5-4-30 aan de Kebab bij Babel. Het jaar 30 = 593 vC; Kebab = het kanaal dat vanaf de Eufraat naar Nippur liep. Op die dag, vijf jaar na zijn deportatie, ging voor Ezechiël de hemel open. Hij zag gezichten, hoorde stemmen en zat verbijsterd neer. "Ik hoorde de stem van Een, die sprak."

wat hij te horen kreeg was onthutsend. De ene onheilsprofetie na de andere. En dat na alle doorstane ellende. Hoofdstuk na hoofdstuk noteert hij het verdere verval van Israël. Maar dan, na de definitieve val van Jeruzalem, moet hij nieuwe woorden spreken. "Een nieuw hart zal ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste." De opgaande beweging wordt visueel voorgesteld. Dorre doodsbeenderen, die vlees op de botten krijgen en "de geest kwam in hen en zij herleefden en gingen op hun voeten staan."

Wat zag Ezechiël in werkelijkheid om zich heen? Niet door de Geest, niet visionair, maar concreet? Lotgenoten, mede-ballingen, die door de ontredde heen begonnen te zien. Die na jaren hun wortels blootlegden. Wat geloven we nú nog? De tempel is onbereikbaar. Helaas, die staat te veraf. Offeren, dat mag hier niet. Maar wat kunnen en hebben we nog wél? Toen ze inventariseerden kwam er nog heel wat: We kunnen bidden. Die zegen van Aäron, heel mooi. En dan de verhalen van Noach, Abraham, Jozef. Ja, en niet te vergeten die geschiedenis met Mozes...

Opeens ontstond het idee: laten we vaker bij elkaar komen en elkaar richten op de God van onze vaders. En dan onderling de verhalen weer ophalen en samen bidden. Niet te grote groepen, een man of tien. Een uur in de week. Gewoon proberen, informeel. En samen van die ervaringen leren. Het kreeg een sneeuwbaal effect. Jaren later, in Jezus' tijd, kwamen overal zulke groepen bijeen. Henri Daniel-Rops berekende dat in Jeruzalem in de dagen van Jezus op tenminste 480 plekken groepjes bijeen kwamen. Het ruwe eerste idee was bijgeschaafd. Er waren een aantal duidelijke spelregels, maar de bedoeling was gelijk gebleven. Het Grieks was toen de wereldtaal en dus kregen die bijeenkomsten een eigentijdse, Griekse naam: synagoge.

Uiterst mobiel, maar altijd gastvrij

Rome	tot 49 nC
Corinthe	50-52 nC
Efeze	52-56 nC
Rome	57-61 nC
Efeze	na 62 nC

(jaartallen bij benadering op basis van Handelingen 16, Romeinen 16, 1 Corinthiërs 16 en 2 Timotheüs 4)

Middelantse Zeegebied

↑ 1^o eeuw nC
Jezus' komst → tijd

Telkens opnieuw probeerden ze een bestaan op te bouwen. Hij, een joodse leerbewerker. Zij, een Romeinse uit de betere kringen. Het begon gedwongen. Op bevel van keizer Claudius verlaten ze

Italië in 49 en kijken uit naar Griekenland. Daar, in Corinthe, ontmoeten ze een eenzame Paulus. Hij trekt bij hen in. Samen maken ze tenten. En ze praten, bidden, evangeliseren. Als Paulus in de lente van 62 nC naar Turkije afreist valt het besluit: we gaan mee. Maar daarna in Efeze blijft het echtpaar achter, terwijl Paulus weer verder trekt. In Efeze, zoals eerder, ontvangen ze de gelovigen bij hen thuis. De enthousiaste Apollos, die ze als echtpaar bijscholen in zijn geloofsleven, maar ook vele onbekend gebleven medechristenen.

Wát maakt dit echtpaar interessant? Bij Aquila en Prisca wordt zichtbaar hoe de organisatorische problemen van de eerste christenen werden opgelost. Jezus had een duidelijke opdracht, maar géén 'organisatieplaatje' achter gelaten. Er kwamen mensen tot geloof, maar aan kerkgebouwen dacht nog niemand. En dus gingen de huizen open. Lydia was er al mee begonnen. En Nymfa en Filémon en Onesiforus en ...

Toen Paulus zijn brief aan de christenen in Rome verstuurde wist hij dat er op zeker 5 plekken groepen gelovigen bij elkaar over de vloer kwamen. Alleen al de verschillende omschrijvingen in Romeinen 16 tonen dat alles nog volop in ontwikkeling was: 'de gemeente bij ... aan huis', 'de kring van ...', 'de broeders bij ...', 'al de heiligen die bij ... zijn'.

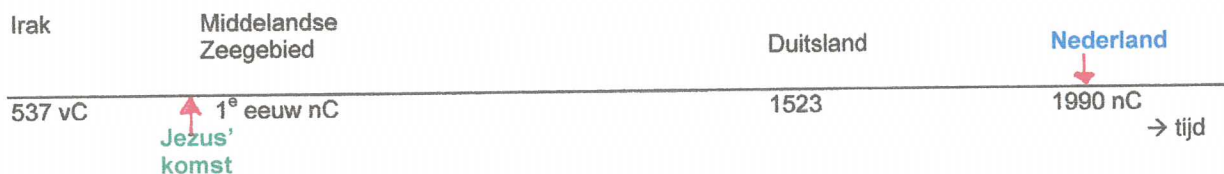
'Vervaag'-christenen op weg naar 2000?

Wat kunnen wij hiermee? Luthers probleem zette mij aan het denken. De medegelovigen, die ik het beste ken zijn geen naamchristenen. Maar wij lopen het risico 'vervaag'-christenen te worden. Eerdere ervaringen met de levende Heer schijnen te verbleken. Het duidelijk horen van 'de stem van Een die sprak' lijkt minder vaak te gebeuren. Overtuigingen van weleer worden bijna ongemerkt meningen waar je niet meer zo vaak voor uitkomt. En waarom? Hoe kán dit? Er kunnen zoveel oorzaken zijn. Te weinig tijd en rust om met de Heer te leven. Door de druk van het werk, de eisen van het gezin, het verhuizen naar weer een andere plek. Of de tegenslagen die zo verwarrend werken. Ontmoediging door wat je overkomt, soms zelfs ontreddeering.

Jaren geleden hielp het mij wat de dichter Willem Barnard zei: "Als wij geheel ingesloten raken door Babelse spraakverwarring en Egyptische duisternis – en de een heeft dat nu reeds en de ander zal dat later wel ondervinden – dan zullen wij toch weer in de leer moeten gaan bij de liturgie, die dáár is begonnen. Dáár in Egypte is het Pascha ingesteld; dáár in Babel is de synagoge begonnen..."

Dát is het volgens mij. Je tot het uiterste verzetten tegen alle vervagings-tendensen. Opnieuw leren van eerdere gelovigen en eigentijdse oplossingen zoeken.

Wat Luther zocht, dat zag Ezechiël en dat zag Paulus gebeuren. Zij organiseerden het niet, maar ontdekten verrast: gelovigen openen hun huis en hart voor elkaar. Ze zoeken elkaar op! En ze proberen elkaar te houden bij het leven met de Heer.



Vuur ontsteken

Hier ligt de uitdaging voor allen die 'in ernst christen willen zijn'. Onze schroom of verslagenheid overwinnen en enkele geloofsgenoten opzoeken. Samen lezen, bidden, delen. Gewoon doen, informeel en al doende leren. Als het al niet voor onszelf van belang is dan toch zeker voor de komende generatie. Waar anders vinden jongeren eenvoudig, oprecht geloof? Volwassenen die ervaringen durven delen en open staan voor he. Kleine groepen, die zo nu en dan bij elkaar over de vloer komen. Waarin mensen elkaar op het oog hebben en elkaar in het hart dragen.

Om een vuur te ontsteken zijn drie elementen nodig: hitte, zuurstof en brandstof.

Laat je een van die drie weg dan dooft het vuur.

Lorne Sanny zag een parallel in Jesaja 59 vers 21.

De Geest van God, de woorden van God en de kinderen van God. Alle 3 nodig voor een geestelijk vuur. Voor vuur dat verwarmt. Met soms weg spattende vonken. Om een nieuwe generatie aan te steken. Dat is onmisbaar.

Want alleen vuur ontsteekt vuur.

